

WNIOSKI I REKOMENDACJE

badania ewaluacyjnego pn. *Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WO 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania*

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
Oś Priorytetowa I Innowacje w gospodarce								
1.	PI 1a W oparciu o założenia z wniosków o dofinansowanie istnieje wysokie prawdopodobieństwo przekroczenia wartości docelowej wskaźnika <i>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju</i> . Podstawą szacowania wartości wskaźnika były przewidywania beneficjentów zgłaszane podczas negocjacji kontraktu terytorialnego dla województwa opolskiego, które w rzeczywistości okazały się zbyt ostrożne. (str. 24)	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika <i>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne w projekty w zakresie innowacji lub badań i rozwoju</i> uwzględniającej realizowane projekty oraz projekty planowane do realizacji, z poziomu 970 000 EUR do poziomu 5 300 000 EUR.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 5 736 283 EUR. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
2.	PI 1a Pomimo niskiego poziomu dotychczasowej realizacji wskaźnika <i>Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R</i> , dobre rozeznanie przez IZ potencjału absorpcyjnego potencjalnych wnioskodawców, który ma duże szanse znaleźć odzwierciedlenie w składanych projektach sprawia, że ogólne rokowania dot. Działania 1.2 są dobre. (str. 25)	O ile działania monitorujące gotowość aplikacyjną potencjalnych wnioskodawców wskażą na duże prawdopodobieństwo złożenia przez nich wniosków, rekomenduje się utrzymanie wysokości alokacji przewidzianej na Działanie 1.2, co stworzy możliwość realizacji przez wnioskodawców ambitnych projektów, mających potencjał w prowadzenia trwałej zmiany w obszarze B+R w regionie. W przeciwnym wypadku zaleca się zmniejszenie alokacji do poziomu, jaki może zostać zaabsorbowany przez beneficjentów.	IZ RPO WO 2014-2020	W sytuacji zmiany wielkości alokacji wprowadzenie odpowiednich zmian w dokumentach RPO WO 2014-2020.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Błędy w interpretacji danych poczynione przez Wykonawcę wpłynęły na sformułowanie nieprawidłowego wniosku i błędnej rekomendacji. Zidentyfikowano dwa ambitne projekty, które wpisują się w cele Działania 1.2 i są już na etapie uzgodnień. Tym samym zasadne jest zwiększenie alokacji przewidzianej na to Działanie odpowiednio do zgłoszonego przez Beneficjentów zapotrzebowania.
3.	PI 1b Dotychczasowy przebieg linii trendu wskazuje na znaczne ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Nakłady na B+R ponoszone przez organizację gospodarcze</i> z poziomu 0,37% do poziomu 0,30% w 2023 roku. (str. 21)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Nakłady na B+R ponoszone przez organizację gospodarcze</i> z poziomu 0,37% do poziomu 0,30% w 2023 roku.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Ewaluator na etapie realizacji badania nie uzupełnił danych o dostępne szacunki GUS, według których wartość wskaźnika za 2017 r. wynosi 0,3% (szacunek PKB). Zatem nie ma podstaw do zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika.
4.	PI 1b Dotychczasowy przebieg linii trendu wskazuje na bardzo wysokie ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych w województwie opolskim, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej</i> z poziomu 10,5% do poziomu 7,3% w 2023 roku.	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych w województwie opolskim, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej</i> z poziomu 10,5% do poziomu 7,3% w 2023 roku.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Spadek wartości wskaźnika w latach 2016-2017 jest związany z okresowym wahaniami. Wpływ RPO WO 2014-2020 powinien być zauważalny od roku 2018 dlatego w

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	(str. 21)							chwili obecnej IZ nie planuje zmiany wartości docelowej wskaźnika.
5.	PI 1b Relatywnie niskie tempo realizacji celu strategicznego zwiększenia współpracy przedsiębiorstw w zakresie działalności innowacyjnej wskazuje na niski poziom kapitału społecznego charakteryzujący opolskich przedsiębiorców (choć inne regiony w Polsce nie różnią się pod tym względem). Osiągnięcie istotnej, trwałej zmiany w tym zakresie wymaga zastosowania instrumentów pobudzających taką współpracę. (str. 22)	Rekomenduje się wprowadzenie nowego instrumentu w postaci bonu na innowacje – dając możliwość zakupu usługi badawczej dotyczącej opracowania nowego lub znacząco ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi) – w tym nowego projektu wzorniczego – lub procesu (metody produkcji lub dostawy). Jego wprowadzenie może przynieść trwałe efekty w dłuższym horyzoncie czasu w postaci zainicjowania współpracy podmiotów gospodarczych z jednostkami naukowymi (wpływ na realizację celu strategicznego zwiększenia współpracy przedsiębiorstw w zakresie działalności innowacyjnej).	IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie w dokumentach RPO WO 2014-2020 zapisów dopuszczających formułę wsparcia w postaci bonu na innowacje.		Programowa strategiczna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Programując wsparcie na lata 2014-2020 nie przewidziano możliwości wdrażania interwencji poprzez boni. Wprowadzenie takiego systemu, na obecnym etapie wdrażania Programu, wymagałoby zmiany zapisów RPO WO 2014-2020. Jak wynika z doświadczeń województwa małopolskiego (rozmowy z pracownikami) dystrybucja środków w oparciu o system bonowy wymaga odpowiednich przygotowań i jest długim procesem. Zgodnie z założeniami w IV kwartale 2019 r. planuje się ogłosić ostatni konkurs w ramach PI 1b, stąd brak jest możliwości wdrożenia systemu bonowego w ramach RPO WO 2014-2020.
6.	PI 1b Obecnie stosowane wskaźniki rezultatu strategicznego nie do końca korespondują z oczekiwanymi rezultatami strategicznymi interwencji, wśród których są: podniesienie innowacyjności przedsiębiorstw oraz zwiększenie aplikacyjności prac B+R. (str. 22)	Rekomenduje się wprowadzenie dla wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Nakłady na B+R ponoszone przez organizacje gospodarcze</i> miernika w postaci wskaźnika <i>Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów</i> , zaś dla wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Odsetek przedsiębiorstw przemysłowych, które współpracowały w zakresie działalności innowacyjnej</i> dwóch wskaźników: <i>Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych</i> oraz <i>Przychody ze sprzedaży licencji</i> .	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmian/uzupełnień w zakresie wskaźników programowych.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Obecne wskaźniki strategiczne są zgodne z oczekiwanymi celami PI 1b (czyli nakłady na B+R i działalność innowacyjna) i nie ma potrzeby ich zamiany na inne. Ponadto zaproponowane przez Ewaluatora nowe wskaźniki nie przedstawiają w zadowalającym stopniu oczekiwanych rezultatów interwencji.
7.	PI 1b Występuje ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje</i> , co wynika z ograniczonej podaży przedsiębiorstw innowacyjnych współpracujących z sektorem badawczo-rozwojowym w regionie, błędnym oszacowaniu kosztu jednostkowego bazującym na doświadczeniach poprzedniego okresu programowania oraz ustalone zasady monitorowania pozwalające zaliczyć do wskaźnika jedynie unikalne (nie powtarzające się) podmioty. (str. 23)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje</i> , którego wartość jest przeszacowana, z poziomu 106 do poziomu 79.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 72 przedsiębiorstw. Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
Oś Priorytetowa II Konkurencyjna gospodarka								
8.	PI 3a Wskaźnik <i>Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych i/lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu</i> został niedoszacowany przez IZ (która już planuje korektę w tym zakresie i urzeczywistnienie docelowej wartości wskaźnika). Okazało się, iż faktyczna cena usługi IOB na rzecz MSP w Działaniu była niższa od tej uwzględnionej w szacunkach. W związku z tym zaleca się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika do poziomu aktualnie zakontraktowanego, tj. 19 szt. (str. 32)	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika: <i>Liczba zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu</i> do 19 szt.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 25 sztuk. Modyfikacja wartości wynika z aktualnego poziomu kontraktacji (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
9.	PI 3b Prognozy wskazują na ryzyko nieosiągnięcia planowanych wartości docelowych wskaźników <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie</i> , <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje</i> (do wnioskowanego przez IZ poziomu 100 przedsiębiorstw otrzymujących dotacje). Jest to w znacznej mierze pochodną faktu, iż do wskaźnika zliczani są wyłącznie unikatowi beneficjenci (tzn. podmioty wsparte więcej niż jeden raz, mogą być zliczane jedynie jednokrotnie). W oparciu o przeprowadzone analizy stwierdzono ryzyko nieosiągnięcia założonej wartości docelowej wskaźnika rezultatu <i>Wartość eksportu w regionie</i> . (str. 36)	Rekomenduje się obniżenie wartości docelowych wskaźników: <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie</i> , <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje</i> (do wnioskowanego przez IZ poziomu 100 przedsiębiorstw). Dla wskaźnika rezultatu <i>Wartość eksportu w regionie</i> zaleca się obniżenie wartości docelowej do ok. 1,75 mld zł/rok..	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Odrzucona zostanie rekomendacja dot. zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika <i>Wartość eksportu w regionie</i> , ponieważ jego wartość za rok 2017 jest wyższa niż przedstawiono w raporcie. Nieprawidłowości w raporcie wynikały z błędów w bazie STRATEG, a w 2018 roku nastąpił dalszy wzrost wskaźnika.
10.	PI 3b Niezbędne wydają się zmiany wartości docelowych wskaźników <i>Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności</i> oraz <i>Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe</i> . Konieczne jest zwiększenie docelowych ich wartości mające służyć ich urealnieniu. Docelowa wartość wskaźnika powinna stanowić pochodną deklarowanych wartości wskaźnika w UoD, projektach wybranych do dofinansowania oraz wypadkowej średniego kosztu jednostkowego i pozostałej alokacji. (str. 36)	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowych wskaźników <i>Liczba przedsiębiorstw wspartych w zakresie internacjonalizacji działalności</i> oraz <i>Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły zmiany organizacyjno-procesowe</i> do poziomu odpowiednio 92 i 90.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Zwiększenie wartości docelowych wskaźników nastąpi do poziomu ok. 156 i 152 przedsiębiorstw. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
11.	PI 3c Uwzględniając wartości wskaźników deklarowanych w zakontraktowanych projektach, oraz planowane nabory, które będą mieć wpływ na ostateczną wartość wskaźników, należy dokonać zmian wartości docelowych wskaźników priorytetu inwestycyjnego 3c. Dla większości	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowych wskaźników: <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje</i> do poziomu 132 przedsiębiorstw, <i>Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje)</i> (do poziomu 18 819 087 zł), <i>Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku</i> (85 przedsiębiorstw), <i>Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem</i>	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Zwiększenie wartości docelowych wskaźników:	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	<p>wskaźników w PI 3c obserwuje się znaczące, przewidywane przekroczenia wartości docelowych. Jest to konsekwencja założeń przyjętych na etapie programowania i szacunków opartych o zbyt wysokie koszty jednostkowe wynikające z referencyjnych danych porównawczych (choć - w opinii Wykonawcy - uzasadnionych w świetle ówczesnej wiedzy).</p> <p>(str. 28)</p>	<p>w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (105 przedsiębiorstw), Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (576 przedsiębiorstw).</p>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje do poziomu 145 przedsiębiorstw ▪ Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) do poziomu 22 019 905 EUR ▪ Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku do poziomu 94 przedsiębiorstw ▪ Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy do poziomu 126 przedsiębiorstw ▪ Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie do poziomu 736 przedsiębiorstw. <p>Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie i planowanego zwiększenia alokacji na IF w PI 3c (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>				
12.	<p>PI 3c</p> <p>Istnieje ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowej wskaźnika <i>Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach</i>. Planowany budżet naboru przyczyni się do wzrostu wartości, jednak nie w stopniu wystarczającym do osiągnięcia założonego na 2023 r. poziomu. Ze względu na znaczenie działań prowadzących do wzrostu zatrudnienia w kontekście dokumentów strategicznych woj. opolskiego, należy rozważyć zwiększenie budżetu planowanego naboru, lub zaplanowanie dodatkowego konkursu.</p> <p>(str. 35)</p>	<p>Rekomenduje się zwiększenie budżetu naboru planowanego na 2019 r., lub przeprowadzenie kolejnego konkursu.</p>	<p>IZ RPO WO 2014-2020</p>	<p>Zwiększenie budżetu naboru lub zaplanowanie kolejnego naboru na początku 2020 roku.</p>		<p>Programowa operacyjna</p>	<p>Rekomendacja odrzucona</p>	<p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wskaźnik <i>Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach</i> w obecnej chwili, zdaniem IZ RPO WO 2014-2020 nie jest zagrożony, stąd nie jest zasadnym wprowadzenie zaleceń Wykonawcy. Przedmiotowe stanowisko wynika z analizy IZ RPO WO 2014-2020 w zakresie dostępnej alokacji i zaplanowanych naborów.</p>
Oś Priorytetowa III Gospodarka niskoemisyjna								
13.	<p>PI 4e</p> <p>O ile w ramach Działania 3.1 występuje zidentyfikowane zainteresowanie dalszym finansowaniem przedsięwzięć w obszarze gospodarki niskoemisyjnej, o tyle pozostała po zakontraktowaniu umów alokacja nie pozwala na osiągnięcie wskaźnika rezultatu bezpośredniego <i>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</i>. (str. 40)</p>	<p>Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika <i>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</i> do wartości minimalnie 7 592 ton równoważnika CO₂.</p>	<p>IZ RPO WO 2014-2020</p>	<p>Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 6 300 ton równoważnika CO₂.</p> <p>Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ</p>	<p>31.12.2019</p>	<p>Programowa operacyjna</p>	<p>Rekomendacja zatwierdzona w całości</p>	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
				w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
14.	<p>PI 4e</p> <p>W podpisanych umowach realizację wskaźnika <i>Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”</i> wykazano na poziomie ponad trzykrotnie wyższym niż wartość na 2023 rok zakładana w Programie. Niedoszacowanie wyniku z bardziej złożonego zakresu projektów niż przewidywano i częstszego wybierania tego typu inwestycji przez beneficjentów.</p> <p>(str. 39)</p>	<p>Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba wybudowanych obiektów „parkuj i jedź”</i> do wartości maksymalnie 36 sztuk (327% aktualnej założonej wartości).</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 38 sztuk.</p> <p>Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie i planowanego zwiększenia alokacji na PI 4e (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
15.	<p>PI 4c</p> <p>W ramach Działania 3.2 wskaźnik <i>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</i> przy pozostałej alokacji i obecnym koszcie jednostkowym nie zostanie osiągnięty, mimo dużego zainteresowania wsparciem w Poddziałaniach 3.2.1 i 3.2.2. Powodem jest nietrafna metodologia szacowania wartości docelowej wskaźnika, w której koszt jednostkowy wyliczono w oparciu o doświadczenia POIiŚ 2007-2013, w ramach którego realizowano duże projekty, wykazujące wysokie wartości wskaźników.</p> <p>(str. 44)</p>	<p>Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu bezpośredniego <i>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</i> dla PI 4c do wartości 16 100 ton równoważnika CO₂ (59% aktualnej założonej wartości).</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 16 050 ton równoważnika CO₂.</p> <p>Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
16.	<p>PI 4c</p> <p>Wskaźnik <i>Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych</i> nie zostanie osiągnięty przy aktualnej alokacji, ze względu na niedoszacowanie kosztów jednostkowych wskaźnika na etapie programowania. Szacunki oparto o doświadczenia POIiŚ 2007-2013.</p> <p>(str. 45)</p>	<p>Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika <i>Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych</i> dla PI 4c do wartości 51 700 000 kWh/rok (77% aktualnej założonej wartości).</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 54 500 000 kWh/rok.</p> <p>Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
17.	PI 4c Sprzedaż energii ciepłej może stopniowo zmniejszać swoją dynamikę tendencji wzrostowej ze względu na liczne inwestycje termomodernizacyjne podejmowane w budynkach użyteczności publicznej, a także coraz mniejsze zapotrzebowanie na ciepło budynków nowo wybudowanych. Oznacza to, że wartość docelowa wskaźnika <i>Sprzedaż energii ciepłej do urzędów i instytucji</i> nie zostanie osiągnięta. (str. 46)	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego dla PI 4c <i>Sprzedaż energii ciepłej do urzędów i instytucji</i> do wysokości 1 400 000 GJ.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> IZ zawioskuję do KE, aby wartość wskaźnika odnieść, tak jak w przypadku budynków mieszkalnych, do kubatury ogrzewanych pomieszczeń w instytucjach i urzędach. Jednocześnie IZ będzie wnioskowała o zmianę wskaźnika na: <i>Sprzedaż energii ciepłej do urzędów i instytucji w przeliczeniu na jednostkę kubatury.</i>
18.	PI 4a Niewyłonienie pośrednika finansowego udzielającego pożyczek MSP wykorzystującym OZE spowoduje rozwiązanie umowy z Menadżerem Funduszu Funduszy i wygaszenie Działania 3.3. Brak zgłoszeń ze strony potencjalnych kandydatów na pośredników finansowych, wynikał przede wszystkim z trudnych warunków dotyczących realizacji zobowiązań związanych z pełnieniem tej funkcji: bardzo wysokie wymagania dotyczące wartości wskaźników, wysokie kary za ich nieosiągnięcie. Ponadto, dla przedsiębiorców z województwa opolskiego wsparcie udzielane w formie instrumentów finansowych nie jest tak atrakcyjne, jak wsparcie dotacyjne. (str. 52)	Rekomenduje się przesunięcie uwolnionej alokacji 10 400 000 EUR do innych PI.	IZ RPO WO 2014-2020	Rekomenduje się przesunięcie środków odzyskanych w ramach Działania 3.3 na obszary o podobnej tematyce wsparcia (np. ochrona powietrza) oraz zbieżnych rezultatach podejmowanych działań.	31.01.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
19.	PI 4b Realizacja Działania 3.4, w części opierającej się na wsparciu w ramach instrumentów finansowych, jest zagrożona. Obserwuje się nikłe zainteresowanie pożyczkami wśród małych i średnich przedsiębiorstw uprawnionych do ubiegania się o środki finansowe. (str. 54)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości wskaźnika <i>Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych</i> w Działaniu 3.4 (PI 4b) do wartości 6 700 ton równoważnika CO ₂ (42% aktualnej założonej wartości) oraz wskaźnika produktu <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje</i> do wartości 12 przedsiębiorstw. <u>dołączono rekomendację wynikającą z treści raportu:</u> Konieczne jest obniżenie wartości wskaźnika programowego <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje</i> do wartości 12 przedsiębiorstw (20% aktualnej założonej wartości). W związku z agregującym charakterem wskaźnika <i>Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie</i> proponuje się obniżenie jego wartości docelowej do 26 przedsiębiorstw (36%).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Oś Priorytetowa IV Zapobieganie zagrożeniom								
20.	PI 5b Biorąc pod uwagę zarówno termin realizacji inwestycji przeciwpowodziowych, jak i ograniczone środki finan-	Środki rezerwy wykonania w wysokości 1,15 mln EUR oraz niewykorzystane środki alokacji głównej w wysokości 1,36 mln EUR należy przesunąć z Działania 4.1 do Działania 4.2.	IZ RPO WO 2014-2020	Wdrożenie procedury przesunięcia środków w ramach PI. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u>	30.09.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	sowe, nie jest możliwa realizacja kolejnego projektu w ramach Działania 4.1. Natomiast w Działaniu 4.2 identyfikuje się potencjał do realizacji projektów związanych z zakupem sprzętu (wozów) do prowadzenia akcji ratunkowych. (str. 58)			Niewykorzystane środki z działania 4.1 zostaną przesunięte na inne PI, jednak nie na Działanie 4.2. W ramach innych PI np. w PI 4e zgłaszane jest w dalszym ciągu przez potencjalnych Beneficjentów zapotrzebowanie, które znacznie przekracza wysokość środków pozostałych do wykorzystania w tym obszarze. Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
21.	PI 5b Prognozuje się istotne przekroczenie wartości wskaźników w przypadku Działania 4.2. Jest to związane z niższym kosztem jednostkowym zakupu wozów strażackich oraz z dużym zainteresowaniem naborem ze strony beneficjentów. Ponadto na zwiększenie wartości wskaźnika wpłynęły rekomendowane zwiększenie alokacji na Działanie 4.2. (str. 58)	Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika produktu: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zakupionych wozów pożarniczych wyposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof - z 7 do 17 szt. (243% aktualnej założonej wartości), zaś w przypadku przesunięcia rezerwy wykonania na Działanie 4.2 – do 22 szt. ▪ Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów - z 11 500 os. do 166 000 os. (1 443% aktualnej założonej wartości), zaś w przypadku przesunięcia rezerwy wykonania na Działanie 4.2 – do 220 000 os.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego.	30.09.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Oś priorytetowa V Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego								
22.	PI 6d Nie jest możliwe dokonanie jednoznacznej oceny stopnia realizacji wskaźników pn.: <i>Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony</i> oraz <i>Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych wsparciem</i> . Problemem jest oszacowanie unikalnej powierzchni oraz liczby siedlisk wspartych w ramach Działania 5.1. (str. 63)	W celu oszacowania wartości wskaźników <i>Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony</i> oraz <i>Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych wsparciem</i> rekomenduje się realizację ekspertyzy mającej na celu podsumowanie rzeczywistych i unikalnych efektów wsparcia w ramach Działania 5.1. Istotą wdrożonego rozwiązania musi być umożliwienie przestrzennej lokalizacji wspieranych projektów w ramach Działania 5.1 (zarówno w zakresie powierzchni, jak i liczby wspieranych siedlisk).	IZ RPO WO 2014-2020	Realizacja ekspertyzy z wykorzystaniem danych przestrzennych, pozyskanych od beneficjentów w celu umożliwienia ostatecznego podliczenia powierzchni i liczby siedlisk wspartych w projektach.	31.12.2023	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
23.	PI 6a oraz PI 6d Prognozuje się przekroczenie docelowych wartości niektórych wskaźników w PI 6a oraz PI 6d. Obserwowane przekroczenia wynikają z tego, iż beneficjenci realizowanych projektów, częściej niż było to prognozowane na etapie konstruowania wsparcia, decydowali się na realizację w ramach projektu zadań z zakresu	Rekomenduje się zwiększenie docelowych wartości wybranych wskaźników do wartości wynikających z rozstrzygnięć w naborach w ramach Działania 5.1 i 5.2. Aktualnie prognozowana wartość wskaźnika <i>Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-educacyjnych związanych z edukacją ekologiczną</i> to 57 sztuk (190% aktualnej założonej wartości) (może jeszcze ulec	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika <i>Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-educacyjnych związanych z</i>	31.01.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	kampanii reklamowych promujących walory turystyczne regionu (str.63, 67)	zwiększeniu, gdyż trwa ocena wniosków złożonych w ramach IV naboru). Aktualnie prognozowana wartość wskaźnika <i>Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z gospodarką odpadami</i> w roku 2023 to 8 sztuk (200% aktualnej założonej wartości).		<i>edukacją ekologiczną</i> planuje się zwiększyć do poziomu 75 sztuk. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
24.	PI 6a Prognozuje się wystąpienie problemu z osiągnięciem założonej wartości docelowej wskaźnika w ramach Działania 5.2 <i>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów</i> . Wynika to z trudnej sytuacji w sektorze gospodarowania odpadami komunalnymi (wieloletnie zapóźnienia skutkują niskim poziomem rozwoju infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów oraz jej efektywnego przetwarzania). W dalszym ciągu zbyt niska jest także świadomość ekologiczna społeczeństwa i motywacja do selektywnego zbierania odpadów. (str. 69)	Rekomenduje się rewizję wartości wskaźnika <i>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów</i> wspólnie z IK UP lub alternatywnie należy rozważyć możliwość wprowadzenia zamiennego wskaźnika na bazie danych GUS pn. <i>Udział masy składowanych odpadów komunalnych w masie zebranych odpadów komunalnych (%)</i> . Zalecaną wartością docelową na rok 2023 byłaby wartość 44%.	IZ RPO WO 2014-2020	Weryfikacja wartości docelowej wskaźnika rezultatu lub wprowadzenie dodatkowego wskaźnika rezultatu. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowego wskaźnika rezultatu strategicznego (względnie zamiany), w szczególności ze względu na podobną wartość merytoryczną proponowanego wskaźnika w stosunku do aktualnego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
25.	PI 6a Z analizy potencjału absorpcyjnego wynika, iż wsparcie założonej liczby PSZOK (35 szt.) wymagać będzie dużej mobilizacji po stronie podmiotów uprawnionych do wnioskowania. W ramach zaplanowanego naboru na maj 2019 r. niezbędne jest zakontraktowanie minimum 11 projektów typu wsparcie PSZOK. (str. 68)	Rekomenduje się przeprowadzenie działań informacyjnych i promujących planowany nabór wniosków o dofinansowanie wśród podmiotów uprawnionych do wnioskowania.	IZ RPO WO 2014-2020	Wdrożenie działań informacyjnych i promujących planowany nabór skierowanych do podmiotów uprawnionych do realizacji tego typu projektów tj. wpisanych w plan inwestycyjny WPGO.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Przedmiotowy nabór wniosków do działania 5.2 <i>Poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi</i> został już zakończony. Zgodnie z <i>Wieloletnim Planem Naborów Wniosków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020</i> nie planuje się kolejnych naborów w ramach ww. Działania.
26.	PI 6a W momencie programowania wsparcia brakowało aktualnego wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, który umożliwiłby precyzyjne oszacowanie potrzeb i możliwości realizacji tego typu inwestycji w ramach PI 6a. Potencjał absorpcyjny w regionie może nie być wystarczający do osiągnięcia celu końcowego w przypadku wskaźnika <i>Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych</i> (35 szt.). (str. 74)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych</i> do wartości wynikających z wszystkich zawartych umów o dofinansowanie. Niewykorzystana alokacja w ramach tego naboru powinna zostać przesunięta na inne Działania.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. Przesunięcie środków z PI 6a po rozstrzygnięciu naboru w 2019 r. do innych PI.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Nie ma potrzeby zmniejszania wartości docelowej wskaźnika dot. PSZOK, ponieważ odbył się nabór w ramach Działania i prognozuje się, iż wskaźnik zostanie osiągnięty. Przesunięcie środków z PI 6a do innych PI będzie mogło nastąpić tylko wówczas gdy dzięki złożonym wnioskom o dofinansowanie możliwe będzie osiągnięcie założonych wskaźników rzeczowych.
27.	PI 6a W momencie projektowania interwencji w ramach RPO WO 2014-2020 brak było jakichkolwiek przesłanek, które wskazywały by na możliwość wystąpienia problemu z realizacją założonych wartości docelowych wskaźnika <i>Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów</i> . Realna ocena potencjału absorpcyjnego pojawiła się w momencie uchwalenia aktualnego WPGO, w	Rekomenduje się dostosowanie wartości docelowej wskaźnika <i>Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów</i> do wartości w podpisanych umowach, po zakończeniu zaplanowanego na maj 2019 r. naboru. W sytuacji, gdyby okazało się, iż nie został złożony żaden wniosek o dofinansowanie dotyczący instalacji do	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego lub Zastosowanie procedury usunięcia wskaźnika programowego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	ramach którego zidentyfikowano raptem 2 potencjalne instalacje mogące przyczynić się do realizacji tego wskaźnika. Istnieje ryzyko nieosiągnięcia celów końcowych (str. 68)	recyklingu odpadów niezbędne usunięcie przedmiotowego wskaźnika z Programu.						
28.	PI 6c W Działaniu PI 6c znacząco został przekroczony wskaźnik produktu <i>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem – z zakładanych 52 szt. do 67</i> . Wskaźnik przekroczony został m.in. w wyniku dużego popytu, wynikającego z braku innych niż RPO źródeł finansowania mniejszych inwestycji w infrastrukturę kultury i skalę potrzeb, wynikająca z dużego nasycenia regionu zabytkami. Zarazem wysoki potencjał absorpcyjny i listy rezerwowe wskazują na brak ryzyka realizacji podwyższonego wskaźnika nawet w przypadku, gdyby część umów została rozwiązana. (str. 76)	Rekomenduje się podwyższenie wskaźnika produktu dla PI z 52 szt. do 67 (129% aktualnej założonej wartości) (wartości wynikającej z podpisanych umów o dofinansowanie).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia obiektywnych czynników zewnętrznych. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 68 sztuk. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
29.	PI 6c W ramach Działania 5.3 <i>Ochrona dziedzictwa kulturowego i kultury</i> główny nacisk położono na uatrakcyjnienie zasobów kulturowych, przy stosunkowo ograniczonych działaniach na rzecz zwiększenia dostępu do zasobów kultury. (str.78)	Przyszły okres programowania Rekomenduje się, by w przyszłej perspektywie finansowej kryterium oceny projektu było sformułowanie planów zwiększenia dostępu wybranych grup docelowych do zasobów wytworzonych w jego ramach.	IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do warunków konkursowych RPO WO 2021+.	31.12.2022	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
30.	PI 6c Wskaźnik rezultatu strategicznego <i>Liczba noclegów na 1000 mieszkańców</i> trafnie opisuje cel UP, jakim jest zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie, co może być odzwierciedlone poprzez pomiar ruchu turystycznego, będącego następstwem między innymi poprawy dostępności tych zasobów. Nie oddaje jednak w pełni rezultatów interwencji w zakresie uczestnictwa w kulturze mieszkańców regionu. Mogłoby zostać lepiej zmierzone przy zastosowaniu wskaźnika odnoszącego się do poziomu uczestnictwa w kulturze, który osiągany jest zarówno dzięki aktywności mieszkańców regionu, jak i przyjezdnych. (str.77)	Przyszły okres programowania Rekomenduje się w przyszłym okresie programowania przyjęcie jako wskaźnika rezultatu strategicznego wskaźnika <i>Odsetek osób zwiedzających muzea i oddziały na 10 tys. mieszkańców</i> (w oparciu o dane GUS – BDL)	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie wskaźnika w RPO WO 2021+, w zależności od możliwości stosowania wskaźników rezultatu strategicznego w przyszłej perspektywie finansowej.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
31.	PI 6b W trakcie wdrażania PI 6b ogłoszona została V aktualizacja KPOŚK, w ramach której potencjalni beneficjenci zgłosili mniej projektów niż założyła IZ RPO WO 2014-2020 na etapie programowania wsparcia. Brak jest możliwości	Rekomenduje się zmniejszenie wartości wskaźników <i>Długość sieci kanalizacji sanitarnej</i> do wartości 85 km (85% aktualnej założonej wartości) oraz <i>Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków</i> do wartości 9200 RLM (60%).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika <i>Liczba dodatkowych osób korzystających z</i>	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków</i> oraz wskaźnika: <i>Długość sieci kanalizacji sanitarnej</i> (odpowiednio: 15 400 RLM oraz 100 km). Powyższy stan wynika z braku projektów, które mogłyby ubiegać się o wsparcie w perspektywie 2014-2020 (wymagana jest kolejna aktualizacja KPOŚK). (str. 80)			<i>ulepszanego oczyszczania ścieków</i> planuje się zmniejszyć do poziomu 9 745 RLM. Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
32.	PI 6b Badanie potencjału absorpcyjnego w Działaniu 5.4 umożliwiło identyfikację kilku projektów, które mogą się ubiegać o wsparcie w ramach planowanego na listopad 2019 r. naboru. Projekty te będą w stanie wykazać realizację wskaźnika <i>Długość sieci kanalizacji sanitarnej</i> w wartości ok. 13,6 km oraz <i>Liczbę dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków</i> w wartości ok. 13 230 RLM. (str. 82)	Rekomenduje się przeprowadzenie działań informacyjnych i promujących planowany na listopad 2019 nabór wśród podmiotów uprawnionych do wnioskowania.	IZ RPO WO 2014-2020	Wdrożenie działań informacyjnych i promujących planowany nabór skierowanych do podmiotów uprawnionych do realizacji tego typu projektów. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Ze względu na brak zaplanowanej promocji ww. działania w Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych na rok 2019 w ramach RPO WO 2014-2020 nie jest możliwe zrealizowanie płatnej promocji ww. naboru w mediach. Niemniej jednak IZ RPO WO 2014-2020 zrealizuje promocję ww. naboru bezkosztowo (np. poprzez profil RPO WO 2014-2020 na portalu Facebook).	30.09.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
33.	PI 6e Wskaźnik produktu <i>Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła</i> jest dobrany trafnie do celów interwencji, jego definicja jest precyzyjna, a monitorowanie nie będzie następczo trudności. Przyjęty wskaźnik umożliwił pomiar liczby źródeł ciepła, które zostały wymienione na bardziej ekologiczne lub zlikwidowane poprzez przyłączenie do sieci ciepłowniczej lub gazowej. Brak jest jednak możliwości jakościowego pomiaru uzyskiwanych efektów. (str.84)	Rekomenduje się wprowadzenie wskaźnika, który będzie odnosił się do mocy nominalnej źródeł ciepła (w podziale na źródła nowo zainstalowane oraz ew. stare źródła zlikwidowane, celem podłączenia do sieci CO i gazowej): <i>Moc zmodernizowanych źródeł ciepła</i> . Rekomenduje się wprowadzenie wskaźnika odnoszącego się do metrażu wspartych projektów (np. <i>Powierzchnia lokali objętych wymianą źródeł ciepła w m2</i>) bądź kubatury (<i>Kubatura lokali objętych wymianą źródeł ciepła w m3</i>).	IZ RPO WO 2014-2020	Uzupełnienie listy wskaźników w Działaniu 5.5 <i>Ochrona powietrza</i> .		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Ze względu na fakt, iż odbiorcami ostatecznymi wsparcia są właściciele budynków jednorodzinnych oraz spółdzielnie/wspólnoty mieszkaniowe wprowadzenie dodatkowych wskaźników spowodowałoby dodatkowe obciążenie dla odbiorców wsparcia.
34.	PI 6e Metodologia obliczenia wskaźnika rezultatu strategicznego pn. Emisja PM 10 została opisana w Programie Ochrony Powietrza (POP) dla województwa opolskiego. Opracowywanie tego dokumentu w cyklu trzyletnim oznacza jednak, iż nie zostanie uchwycona wartość emisji PM10 w województwie za rok docelowy 2023 w RPO WO. Spodziewane jest opracowanie POP w roku 2021, 2024 i 2027, a w dokumentach tych przedstawiane będą wartości emisji za lata odpowiednio 2019, 2022 i 2025. (str.85)	Rekomenduje się wyliczenie wartości wskaźnika pn. <i>Emisja PM 10</i> dla roku 2023.	IZ RPO WO 2014-2020	Zlecenie ekspertyzy zewnętrznej z zakresu oszacowania wskaźnika pn. emisja PM10 dla roku docelowego tj. 2023.	30.06.2022	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
35.	PI 6a, PI 6b, PI 6d, PI 6e Część kryteriów zastosowanych w ramach prowadzonych w PI 6a, PI 6b, PI 6d, PI 6e naborów nie została sformułowana wystarczająco precyzyjnie. (Załącznik 9.2)	Rekomenduje się modyfikację przyjętych kryteriów w kolejnych naborach w RPO WO 2014-2020 lub uwzględnienie zaleceń w kolejnej perspektywie finansowej.	IZ RPO WO 2014-2020	Doprecyzowanie kryteriów zgodnie z sugestiami sformułowanymi w załączniku do raportu (Załącznik 8.2).	30.06.2019 lub później	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Oś Priorytetowa VI Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców								
36.	PI 7b Prognozowane jest przekroczenie wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość nowych dróg</i> oraz <i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg</i> (odpowiednio o 28% i 27,6%). Przekroczenie to związane jest z wahaniami kursowymi oraz dobrym przygotowaniem projektów pozakonkursowych jeszcze przed rozpoczęciem wdrażania RPO WO 2014-2020, co umożliwiło wczesne rozpoczęcie projektów i uzyskanie korzystnych cen ofert na wykonanie prac budowlanych w latach 2016-2017. (str. 88)	Rekomenduje się podwyższenie wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość nowych dróg</i> z 20 km do 23 km oraz wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych dróg</i> z 98 km do 125 km (128% aktualnej założonej wartości). <u> dodano rekomendację wynikającą z treści raportu:</u> Rekomenduje się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu strategicznego <i>Wskaźnik Drogowej Dostępności Transportowej (WDDT II)</i> dla PI 7b z 38,23 p. do 39,26 p.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia obiektywnych czynników zewnętrznych.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Nie ma potrzeby zwiększania wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość nowych dróg</i> . Przekroczenie wartości docelowej jest nieznaczne.
37.	PI 7d Gwałtowny wzrost cen materiałów i usług budowlanych oraz brak możliwości zwiększenia współfinansowania inwestycji przez PKP PLK S.A. spowodował odstąpienie od 2 z 3 planowanych inwestycji liniowych w PI 7d. Nie jest zatem realne osiągnięcie zakładanej wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych</i> . (str. 91)	Rekomenduje się obniżenie wartości docelowej wskaźnika <i>Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych</i> do wartości wynikającej z jedynej podpisanej umowy, maksymalnie do 47,3 km (34% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia obiektywnych czynników zewnętrznych.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Oś Priorytetowa VII Konkurencyjny rynek pracy								
38.	PI 8i Obserwowana w regionie, w okresie wdrażania Programu, poprawa sytuacji na rynku pracy, powoduje zmniejszenie populacji końcowych odbiorców wsparcia i jest istotnym źródłem ryzyk dla osiągnięcia celów końcowych Programu. Powoduje to, w szczególności po stronie Beneficjentów Działania 7.2, trudności z rekrutowaniem grup docelowych do projektów i skuteczną realizacją projektów. W efekcie występuje ryzyko nieosiągnięcia wartości docelowych części wskaźników. (str. 98)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźników: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba migrantów powrotnych oraz imigrantów objętych wsparciem w programie (suma 7.1 i 7.2) do poziomu 99 osób (49,5% wartości końcowej) ▪ Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (suma 7.1 i 7.2) do poziomu 14 867 osób (59% wartości końcowej) ▪ Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie do poziomu 9 459 osób (50,8% wartości końcowej) ▪ Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu / wskaźnik referencyjny: liczba 	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia obiektywnych czynników zewnętrznych <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Planuje się modyfikację (zmniejszenie) wartości docelowych następujących wskaźników. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba migrantów powrotnych oraz imigrantów objętych wsparciem w programie (suma 7.1 i 7.2) – do poziomu 150 osób 	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
		<i>osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych (suma 7.1 i 7.2) do poziomu 8%.</i>		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie (suma 7.1 i 7.2) – do poziomu 21 300 osób ▪ Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie (suma 7.1 i 7.2) – do poziomu 14 300 osób. <p>Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p> <p>Wskaźnik Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu planowany jest do zmniejszenia zgodnie z sugestią Wykonawcy.</p>				
39.	PI 8i Rozpoznaje się wysoką skuteczność i adekwatność do potrzeb odbiorców wsparcia w formie bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej. (str. 99)	Należy rozważyć możliwość zwiększenia wartości wskaźnika <i>Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie</i> maksymalnie o 20%.	IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie zmian w dokumentach programowych. Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 2 200 (tj. o 32%). Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
40.	PI 8i Ze względu na utrzymujący się w czasie wysoki odsetek bezrobotnych powyżej 50. roku życia (również jego wyższy poziom w regionie niż w Polsce), kontynuacji – w możliwym zakresie - wymagają działania służące wsparciu tej grupy osób. (str. 99)	W kolejnych latach wdrażania Programu warto rozważyć ukierunkowanie wsparcia na grupę osób powyżej 50. r.ż. i/lub stosowanie kryteriów premiujących projekty zakładające większy udział osób w wieku 50 lat i więcej wśród odbiorców wsparcia. Działania wsparcia warto poprzedzić pogłębioną analizą przyczyn, dla których osoby powyżej 50 r.ż. (częściej i dłużej niż inne grupy) pozostają poza regionalnym rynkiem pracy oraz analizą pozwalającą zidentyfikować adekwatne formy wsparcia do sytuacji i potrzeb osób w wieku 50 lat i więcej.	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie rekomendacji i wyników analiz dot. potrzeb i potencjału wsparcia osób powyżej 50. r.ż. w zapisach dokumentacji konkursowej.	31.12.2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
41.	PI 8i W regionie, na sile przybrały czynniki wypychające kobiety z rynku pracy. Na wysokim poziomie (wzrastającym w okresie wdrażania Programu) utrzymywał się odsetek	Rekomenduje się kierowanie w kolejnych latach wsparcia w Programie do grupy bezrobotnych kobiet. Warto rozważyć stosowanie kryteriów premiujących	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie rekomendacji i wyników analiz dot. potrzeb i potencjału wsparcia bezrobotnych kobiet w zapisach dokumentacji konkursowej.	31.12.2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	bezrobotnych kobiet w województwie, status osoby bezrobotnej częściej niż mężczyźni posiadały kobiety. Podobnie, na niezmiennie wysokim poziomie w okresie wdrażania Programu kształtuje się odsetek biernych zawodowo kobiet. (str. 100)	projekty zakładające większy udział kobiet wśród odbiorców wsparcia. Interwencję należy poprzedzić analizą pozwalającą zidentyfikować adekwatne formy wsparcia do sytuacji i potrzeb kobiet w regionie.						
42.	PI 8iii Ze względu na zadawalający postęp w realizacji wskaźnika <i>Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie</i> oraz wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej</i> w przypadku ww. wskaźników za wystarczającą do osiągnięcia celów końcowych należy uznać realizację zobowiązań wynikających z zawartych UoD. (str. 104)	Należy rozważyć zwiększenie wartości wskaźnika: <i>Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie</i> oraz wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej</i> do poziomu wykazanego w UoD: odpowiednio do 166% wartości docelowej wskaźnika zakładanej na 2023 r. (1 100 osób); 150% wartości docelowej wskaźnika (1 300 miejsc pracy).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej</i> planuje się zwiększyć do poziomu 1 410. Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
43.	PI 8iii Konkurencję ze strony środków dotacyjnych skierowanych do tej samej grupy docelowej należy zaliczyć do istotnych barier w osiąganiu oczekiwanej wartości wskaźników określających wsparcie w formie zwrotnych instrumentów finansowych. Dotacje są atrakcyjniejszym produktem dla ostatecznych odbiorców wsparcia niż pożyczki. (str. 106)	Wdrażana w Programie interwencja polegająca na wsparciu w formie finansowych instrumentów zwrotnych (pożyczek) powinna pojawiać się na rynku. Zaleca się uruchomienie wsparcia w formie finansowych instrumentów zwrotnych (pożyczek) w sytuacji, w której ma miejsce luka finansowa, tj. gdy występują wśród potencjalnych odbiorców wsparcia motywacja do podjęcia działalności gospodarczej zderza się z brakiem możliwości sfinansowania tego typu aktywności w ramach dostępnych na rynku źródeł finansowania.	IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie zmian w dokumentach programowych. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Niniejsza rekomendacja dotyczy przyszłego okresu programowania ponieważ nie ma możliwości zmiany obecnie realizowanego przez BGK projektu. Tym samym zostanie wdrożona pod kątem programowania RPO WO 2021-2027.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
44.	PI 8iii Trudność realizacji celów związanych ze wsparciem w formie zwrotnych instrumentów finansowych może być powiązana z grupą docelową. W grupie docelowej Działania 7.3 m.in. znajdują się osoby bezrobotne, poszukujące pracy i biernie zawodowo. Dla ww. grup osób sama idea (spłacania) pożyczki może być barierą w podejmowaniu decyzji o przystąpieniu do projektu. Postrzeganie interwencji jako nieadekwatnej do możliwości często występuje z niską świadomością preferencyjnych warunków skorzystania ze wsparcia, co może wynikać z deficytów w zakresie wiedzy i informacji na ten temat. (str. 106)	Rekomenduje się wdrożenie działań komunikacyjnych skierowanych do potencjalnych odbiorców wsparcia towarzyszących wdrażaniu zwrotnych instrumentów finansowych. Interwencja w postaci zwrotnego instrumentu finansowego powinna być częścią wsparcia skorelowanego – wsparcie finansowe łącznie z towarzyszącym wsparciem w postaci szkoleń i doradztwa w zakresie zakładania i prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej.	IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie zmian w dokumentach programowych. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Niniejsza rekomendacja dotyczy przyszłego okresu programowania ponieważ nie ma możliwości zmiany obecnie realizowanego przez BGK projektu. Tym samym zostanie wdrożona pod kątem programowania RPO WO 2021-2027. W przypadku zaleceń dot. działań komunikacyjnych zostaną one zastosowane w okresie bieżącym.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
45.	PI 8v Mimo iż problem niedopasowania struktury podaży pracy i popytu na pracę jest nadal aktualny w regionie, to ze	Należy rozważyć zmniejszenie wartości wskaźnika <i>Liczba pracowników zagrożonych zwolnieniem z pracy oraz osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu</i>	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	względu na stały spadek liczby osób zwalnianych z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz mniejsze (w stosunku do zakładanych na etapie Programowania) potrzeby przedsiębiorstw w zakresie wsparcia pracowników przewidzianych do zwolnień/ zwolnionych - w odniesieniu do interwencji realizującej opisany cel rozpoznaje się bardzo niski potencjał w zakresie dalszej absorpcji środków. (str. 113)	<i>pracy objętych wsparciem w programie</i> do poziomu wykazanego w UoD tj. 380 osób (81% aktualnej założonej wartości).		obiektywnych czynników zewnętrznych				
46.	PI 8vi Źródłem niskiej zgłaszalności na badania profilaktyczne a zatem ryzyk w osiągnięciu celów końcowych Programu upatruje się w niezmiennie niskiej świadomości zdrowotnej społeczeństwa i w małym zainteresowaniu (po stronie potencjalnych beneficjentów) realizacją interwencji ze względu na skomplikowaną ścieżką wdrażania projektów zdrowotnych oraz brak wystarczających kompetencji i doświadczeń we wdrażaniu projektów EFS. (str. 108)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości wskaźnika: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS do poziomu 50 180 osób ▪ Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie do poziomu już wykazanego w UoD, tj. 33% ▪ Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne do poziomu 33 470 osób. 	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia obiektywnych czynników zewnętrznych. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Planuje się modyfikację (zmniejszenie) wartości docelowych następujących wskaźników: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS do poziomu 49 200 osób; ▪ Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie do poziomu 37%; ▪ Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne do poziomu 32 000 osób. Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
47.	PI 8vi W obszarze interwencji rozpoznaje się ograniczony potencjał w zakresie dalszej absorpcji środków. Pomimo nie tracących na aktualności potrzebach związanych z wdrożeniem interwencji nakierowanej na utrzymanie i przedłużenie aktywności zawodowej mieszkańców województwa realizacja rzeczowych celów końcowych Programu w ramach PI 8vi jest na niezadawalającym poziomie. Związane jest to z niską atrakcyjnością wsparcia dla potencjalnych odbiorców interwencji, która zakłada jedynie upowszechnianie idei badań profilaktycznych bez możliwości ich finansowania (str. 109).	Ze względu na diagnozowany ograniczony potencjał w zakresie dalszej absorpcji środków przeznaczonych na PI 8vi rekomenduje się uwolnienie części alokacji pozostałej w PI i jej przesunięcie na inne PI.	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury przesunięcia środków z PI 8vi do innych PI RPO WO 2014-2020, w których występuje wysoki potencjał w zakresie dalszej absorpcji środków.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
48.	PI 8iv Interwencja wdrażana w ramach PI 8iv w bardzo wysokim stopniu odpowiada na identyfikowany w regionie problem związany z niskim wskaźnikiem zatrudnienia wśród kobiet sprawujących opiekę na dzieckiem do lat 3 oraz problem utrudnionego dostępu do usług opiekuńczych ze względu na wysokie koszty usług. W obszarze przewidzianym interwencją diagnozuje się wysoki potencjał w zakresie absorpcji środków przewidzianych na PI 8iv. (str. 116)	Ze względu na występujące w regionie potrzeby związane z zapewnieniem kompleksowego wsparcia poprzez utworzenie miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. oraz zapewnieniem działań aktywizujących zawodowo osoby sprawujące opiekę nad dziećmi, jak również potencjał w zakresie dalszej absorpcji środków rekomenduje się zwiększenie alokacji pozostałej w Działaniu 7.6 o 100%.	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury przesunięcia środków na PI 8iv z innych PI. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Zdiagnozowane w regionie potrzeby wykazują możliwość realizacji działań, których wartość przekraczać może środki pozostałe do wykorzystania nawet o 150%. W związku z tym zasadne jest zwiększenie alokacji o 150% odnosząc się do środków pozostałych do wykorzystania a nie jak wskazano o 100%. Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Oś Priorytetowa VIII Integracja społeczna								
49.	PI 9iv Zgodnie z opinią AOTMIT, Regionalne Programy Zdrowotne powinny być kierowane do szerokiej grupy docelowej. Realizacja tego zalecenia, oznacza, że nie będzie możliwe osiągnięcie pierwotnego założenia o 60% udziale osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie wśród wszystkich uczestników. Dodatkowo korzystne zmiany społeczno-ekonomiczne spowodowały, iż w projektach występują trudności z rekrutacją takich właśnie osób. (str.119)	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi</i> z 32 570 osób do 19 180 osób (59% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 15 550 osób. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
50.	PI 9iv Przyczyną wysokiego przekroczenia na poziomie umów wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób objętych usługami zdrowotnymi</i> w programie przede wszystkim były uwagi Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji do Programu nadwaga/otyłość cukrzyca, gdzie wielokrotnie zwiększono grupę objętą profilaktyką. Drugim z czynników zewnętrznych mających wpływ na wartość wskaźnika jest zmiana definicji usług zdrowotnych dokonana na liście WLWK przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju. (str.119)	Należy rozważyć zwiększenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób objętych usługami zdrowotnymi</i> do wysokości 124 260 osób (229% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury podniesienia wartości docelowej wskaźników w RPO WO 2014-2020. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 119 500 osób. Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
51.	<p>PI 9iv</p> <p>W Działaniu 8.1 nieracjonalnie wysoka jest osiągnięta wartość wskaźników produktu związanych z usługami społecznymi. Niedoszacowanie wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie</i> wynika z nietrafnie przyjętego za etapie programowania założenia, iż odsetek osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wśród wszystkich odbiorców usług społecznych będzie taki sam jak odsetek takich osób wśród ogółu społeczeństwa. Z kolei w przypadku wskaźnika <i>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu</i> przekroczenie spowodowane jest nieprecyzyjną definicją wskaźnika (brakiem jednoznacznego ustalenia co oznacza „miejsce” i co oznacza „wsparcie”) oraz wielokrotnym wykazywaniem wpływu na wzrost danego wskaźnika przez różnych beneficjentów.</p> <p>(str.119)</p>	<p>Należy rozważyć zwiększenie wartości docelowej wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie</i> z 3 070 do wysokości 10 230 osób; ▪ <i>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu</i> z 500 do 2 950 sztuk. 	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Wszczęcie procedury podniesienia wartości docelowej wskaźników w RPO WO 2014-2020</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Planuje się modyfikację (zwiększenie) wartości docelowych następujących wskaźników, na innych poziomach niż te zalecane przez Wykonawcę:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie</i> do poziomu 11 760 osób ▪ <i>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu</i> do poziomu 2 980 sztuk. <p>Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
52.	<p>PI 9i</p> <p>Wdrażanie Działania 8.2 napotkało na znaczące trudności realizacyjne, wynikające ze zmniejszającej się liczby mieszkańców regionu zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z rozszerzeniem skali polityki rodzinnej (pakiet 500+) i ożywienia sytuacji na rynku pracy, zmniejszającym skalę bezrobocia. Przełożyło się to na trudności rekrutacyjne. Ze względu na to, iż nie jest możliwe podjęcie innych działań zaradczych podnoszących skuteczność Działania 8.2 wydatkowanie całej pozostałej alokacji w tym Działaniu może nie być możliwe. Nie jest też możliwe podjęcie innych działań zaradczych podnoszących skuteczność Działania 8.2.</p> <p>(str. 124)</p>	Rekomenduje się realokowanie środków z tego Działania po zakończeniu naboru w 2019 roku.	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury przesunięcia środków z PI 9i na inne PI.	31.01.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
53.	<p>PI 9i</p> <p>Ze względu na ułomność systemu SL2014, brak jest możliwości mierzenia wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu</i> w odniesieniu tylko do osób, które w rzeczywistości są osobami zagrożonymi ubóstwem i skorzystały z aktywizacji zawodowej w pro-</p>	Rekomenduje się zmniejszenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu</i> – z 40% do poziomu 26%.	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Wszczęcie procedury zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 25%.</p>	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	jekcie, i dla których celem wsparcia była pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Do mianownika będącego podstawą do obliczenia wskaźnika rezultatu, wlicza się osoby, które nie mogą wpłynąć na wskaźnik rezultatu, co powoduje ryzyko jego nieosiągnięcia. (str. 124)			Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
54.	PI 9i Brak możliwości wydatkowania całej alokacji w Działaniu 8.2 wynikający ze zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej w grupie odbiorców wsparcia, spowoduje, że nie będzie możliwa do osiągnięcia wartość docelowa wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i> . (str,124)	Rekomenduje się obniżenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i> z 5 890 do 4 000 osób (68% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020.	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
55.	PI 9i System SL 2014 nie pozwala mierzyć wskaźników <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i> oraz <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu</i> wyłącznie w odniesieniu do osób, które są osobami zagrożonymi ubóstwem i skorzystały z aktywizacji zawodowej w projekcie, i dla których celem wsparcia była pomoc w znalezieniu zatrudnienia. Do podstawy wskaźnika wliczane są osoby, które otrzymały wsparcie, ale nie jest to wsparcie w formie aktywizacji zawodowej i społecznej, np. dzieci i młodzież, lub osoby fizyczne zainteresowane zakładaniem podmiotów ekonomii społecznej, które nie są zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, ale chcą działać na rzecz takich osób. (str.125)	Przyszły okres programowania: Rekomenduje się w kolejnym okresie programowania wprowadzenie usprawnień do systemu SL2014, pozwalającego mierzyć wskaźniki rezultatu wyłącznie w odniesieniu do osób, które mogą wykazywać wskaźnik rezultatu.	MiIR	Wprowadzenie modyfikacji do systemu SL 2021+.		Horyzontalna strategiczna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko MiIR:</u> Sposób wdrożenia i sama rekomendacja zostały niejasno sformułowane. Oba wskaźniki są mierzone w SL 2014. Nie wiadomo czy chodzi o odpowiednie dostosowanie SL2014 w zakresie monitorowania uczestników, czy być może o dane z wniosków o płatność lub sposób zbierania danych osobowych. Problem, o którym mowa może mieć jednak swoje źródło w definicji wskaźnika. Jednocześnie należy pamiętać, że zakres wskaźników na nową perspektywę będzie uzależniony od zakresu wsparcia i będzie podlegał modyfikacjom. Co do ogólnej zasady, projekt rozporządzenia dot. EFS+ wskazuje, na możliwość mierzenia wskaźników rezultatu, o ile jest to możliwe, niemniej zasada ta odnosi się do wskaźników wspólnych, o których mowa w projekcie rozporządzenia.
56.	PI 9v Z powodu zmian społeczno-gospodarczych oraz wliczania do mianownika (czyli wskaźnika produktu) osób objętych wsparciem bezpośrednim, ale nie będących osobami zagrożonymi ubóstwem, nie zostanie osiągnięty wskaźnik <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i> . Zgodnie z założeniami udział takich osób w całej grupie uczestników miał stanowić 20%. Wg podpisanych i oczekujących na podpisanie umów osiągnięto poziom 7,8%, czyli 43% wartości docelowej. (str. 128)	Rekomenduje się obniżenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i> do poziomu nie mniej niż 8%.	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 16%. Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
57.	PI 9v Pomimo że zakontraktowanie wartości docelowych wskaźników w Działaniu 8.3 jest wysokie w podpisanych umowach i umowach oczekujących na podpisanie i wystarczy do osiągnięcia wartości docelowej wskaźników, można spodziewać się trudności z ich wykazaniem we wnioskach o płatność. W projektach występują trudności realizacyjne wynikające z niedostatecznego potencjału beneficjentów do realizacji projektów w połączeniu z malejącym poziomem bezrobocia, malejącym poziomem ubóstwa i brakiem zainteresowania przystąpieniem do projektów. Osiągnięcie wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i> może być zatem zagrożone. (str. 128)	Rekomenduje się obniżenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie</i> do poziomu nie mniej niż 2 100 osób (63% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zmniejszenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zmniejszyć do poziomu 2 290 osób.	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
58.	PI 9v Kondycja sektora ekonomii społecznej w województwie opolskim jest słaba. Mała jest liczba i potencjał wykonawczy organizacji i innych podmiotów należących do tego sektora oraz wspierających ten sektor. (str. 128)	Przyszły okres programowania Rekomenduje się przeanalizowanie możliwości realizacji w kolejnej perspektywie finansowej działań mających na celu wzmocnienie sektora ekonomii społecznej w województwie opolskim, w tym: wzmocnienie organizacji i innych podmiotów należących do tego sektora i wspierających ten sektor, poszerzenie grupy docelowej o osoby biernie zawodowo, ukierunkowanie działalności na branżę wykazujące popyt - takie jak usługi społeczne, podwyższenie kwoty wsparcia finansowego oraz zwiększenie udziału ROPS w systemie wsparcia. Rekomenduje się również rozszerzenie katalogu beneficjentów poza OWES, które w obecnym okresie programowania mają pozycję monopolistyczną. Większa elastyczność powinna przełożyć się na zwiększenie jakości udzielanego wsparcia.	IZ RPO WO 2014-2020 MIIR	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do projektu RPO 2021+i dokumentów go uszczegóławiających. Rozszerzenie katalogu typów beneficjentów w perspektywie 2021+. Na obecnym etapie programowania perspektywy 2020+ MIIR nie jest w stanie odnieść się do proponowanego zapisu, gdyż ostateczny kształt systemu wsparcia ES będzie zależał od diagnozy tego obszaru oraz od prowadzonych obecnie konsultacji.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
59.	EFS Skuteczność i efektywność wielu działań podejmowanych obecnie w ramach EFS mogłaby być większa w przypadku powiązania ich z odpowiednimi działaniami w zakresie rozwijania infrastruktury społecznej. (str. 128)	Przyszły okres programowania Rekomenduje się w kolejnej perspektywie finansowej zwiększenie poziomu crossfinancing'u i/lub możliwości realizowania projektów dwufunduszowych lub wzajemnie powiązanych w celu bardziej kompleksowego, skutecznego i efektywnego rozwiązywania problemów adresowanych w ramach działań współfinansowanych z EFS	IK UP IZ RPO WO 2014-2020	Wprowadzenie odpowiednich zapisów do wytycznych do wdrażania EFS.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	<u>Stanowisko MIIR:</u> Realizacja tak sformułowanej rekomendacji nie jest możliwa w zaproponowany sposób, ponieważ zasady realizacji projektów wynikają z rozporządzeń KE (dot. np. projektów dwufunduszowych, które nie mogą być realizowane zgodnie z projektem rozporządzenia). Odnosnie zwiększenie poziomu cross-financingu i realizacji projektów powiązanych (zintegrowanych), taka możliwość istnieje już w obecnej perspektywie i korzystają z niej inne województwa (np. projekty zintegrowane w województwie podlaskim, czy zwiększony cross-financing na projekty dot. opieki nad dziećmi do l. 3 czy projektu dot. przedszkoli w wieku województwach). <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u>

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
								Mając to na uwadze, w kolejnej perspektywie finansowej konieczne jest w większym stopniu umożliwienie realizacji projektów, które poza działaniami właściwymi dla EFS wspierają również infrastrukturę społeczną.
Oś Priorytetowa IX Wysoka jakość edukacji								
60.	PI 10i Wartości docelowe wskaźników <i>Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie i Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie</i> zostały niedoszacowane i zostaną wielokrotnie przekroczone. (str.133)	Rekomenduje się podwyższenie wartości docelowej wskaźników <i>Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie i Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie</i> proporcjonalnie do dotychczasowej efektywności (czyli do wartości 564 - 326% aktualnej założonej wartości i 474 - 474% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Planuje się zwiększenie wartości docelowych następujących wskaźników: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie</i> do poziomu 530 szkół; ▪ <i>Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie</i> do poziomu 550 miejsc. Modyfikacja zalecenia wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
61.	PI 10iv Planowana liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie zostanie przekroczona. Planowana liczba uczniów uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy zostanie przekroczona dzięki większej ogólnej liczbie uczniów objętych wsparciem, ale udział procentowy stażystów/ praktykantów wśród wspartych uczniów będzie poniżej oczekiwanego przez IZ poziomu 80%, szczególnie w Aglomeracji Opolskiej. Wg Programu tylko 8% uczniów objętych wsparciem w Programie ma wziąć udział w zajęciach rozwijających kompetencje kluczowe. Wartość docelowa jest za niska względem potrzeb, na co wskazuje niezadowalający poziom zdawalności egzaminów, w tym maturalnych w technicach, oraz wiedza o tym, że uczniowie szkół zawodowych (zwł. ZSZ/BS I) mają niższy poziom kompetencji kluczowych od uczniów technikum a ci – od uczniów liceum (por. badania PISA). (str. 139)	Rekomenduje się planowanie przyszłych naborów tak, by wsparcie objęło planowaną liczbę uczniów, ale było bardziej intensywne, poprzez: 1) Zwiększenie udziału w stażach i praktykach do 75% uczniów objętych wsparciem (tj. do poziomu powyżej aktualnego, choć poniżej planowanego przez IZ w Programie), i 2) Zwiększenie odsetka uczniów objętych wsparciem wspomagającym rozwój kompetencji kluczowych.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie w kolejnych naborach kryteriów dostępu zawierających wymóg udziału 75% uczniów w stażach/praktykach oraz 20% uczniów w zajęciach rozwijających kompetencje kluczowe. Wprowadzenie kryterium podwyższającego ten odsetek do 25% w branżowych szkołach I stopnia.	30.09.2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
62.	<p>PI 10iv</p> <p>W Programie zaplanowano bardzo niski odsetek uczestników, którzy mają skorzystać ze wsparcia w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych – tylko 8% (390 z 5 tysięcy uczniów uczestniczących w Programie). W Poddziałaniu 9.2.2 wartość docelowa wskaźnika <i>Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych</i> nie zostanie osiągnięta przy aktualnej proporcji projektów realizujących ten wskaźnik do ogółu projektów, ale może zostać osiągnięta przy odpowiednim ukierunkowaniu dostępnej alokacji.</p> <p>(str. 137)</p>	<p>Rekomenduje się podwyższenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy</i> do poziomu 20% uczestników (1 000 osób, tj. 256% aktualnej założonej wartości).</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Wszczęcie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020.</p> <p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 900 osób.</p> <p>Modyfikacja wartości wynika z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).</p>	30.09.2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
63.	<p>PI10iv</p> <p>Nie jest monitorowana liczba uczniów korzystających ze Szkolnych Punktów Informacji i Kariery w ramach finansowania z projektów. Wynika to ze świadomej decyzji IZ, by nie obciążać beneficjentów dodatkowymi obowiązkami w zakresie monitorowania. Natomiast IZ wprowadziła na poziomie projektu wskaźnik <i>Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego</i>. Zgodnie z informacją od IZ, nie określono dla tego wskaźnika wartości docelowej, ponieważ nie jest to wskaźnik ujęty w Programie ani w WLWK. W ocenie ewaluatora samo wprowadzenie tego wskaźnika jednak bez wartości docelowej nie wystarczy by sterować interwencją w zakresie doradztwa, na co najlepiej wskazuje fakt, że projektodawcy dotychczas nie wykazali realizacji tego wskaźnika.</p> <p>(str. 141)</p>	<p>Rekomenduje się przyjęcie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem w programie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego</i>, oszacowanej na podstawie dotychczas osiągniętej wartości i pozostałej alokacji na Działanie oraz oceny IZ co do tego, na ile należy uznać doradztwo za priorytetową formę wsparcia. Ewaluator nie ma możliwości zarekomendowania wartości docelowej z uwagi na brak danych.</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Określenie wartości docelowej i wprowadzenie adekwatnego do niej kryterium do dokumentacji konkursowej.</p>		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<p><u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u></p> <p>Rekomendacja nie dotyczy wskaźnika programowego tylko na poziomie SZOOP, co nie było elementem badania.</p>
64.	<p>PI 10iii oraz PI 10iv</p> <p>Przyjmowane przez projektodawców wartości wskaźników rezultatu dot. liczby osób (uczniów, nauczycieli, uczestników kształcenia ustawicznego), które uzyskają kwalifikacje lub nabeżdą kompetencje są różnicowane bez jasnego uzasadnienia, co wskazuje na niejednołitość rozumienia pojęcia „nabywania kompetencji”.</p> <p>Natomiast Instytucja Zarządzająca ustaliła wartości docelowe ww. wskaźników rezultatu na podstawie odsetka osób kończących udział we wsparciu zgodnie z zaplanowaną ścieżką w zeszłym okresie programowania, przyjmując tym samym, że każda osoba kończąca udział w projekcie nabywa kompetencje. Takie podejście budzi wątpliwości, gdyż pomija kwestię minimalnego poziomu wymagań przy osiągnięciu którego można uznać, że osoba osiągnęła efekty kształcenia. Tymczasem zgodnie z</p>	<p>Z myślą o wsparciu beneficjentów w zakresie wyznaczania wartości docelowych i pomiaru wskaźników rezultatu w przyszłym okresie programowania, rekomenduje się przeanalizowanie, w jaki sposób poszczególni beneficjenci określali minimalny poziom wymagań, powyżej którego uznawano, że nabycie kompetencji miało miejsce, oraz w jaki sposób prowadzili ocenę efektów uczenia się osiągniętych przez uczestników projektów (uczniów i nauczycieli oraz osoby uczestniczące w kształceniu ustawicznym). Wiedza na ten temat ułatwi Instytucji Zarządzającej zaplanowanie realistycznego poziomu wskaźników rezultatu w przyszłym okresie programowania oraz pozwoli promować dobre praktyki wśród projektodawców.</p>	IZ RPO WO 2014-2020 Beneficjenci	<p>Uwzględnienie zagadnienia opisanego w rekomendacji w ramach kontroli projektów lub w planowanym przez IZ badaniu ewaluacyjnym dotyczącym edukacji.</p>	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	WLWK niezbędne jest przyjęcie przez projektodawcę takich wymagań („wzorca”) i przeprowadzenie oceny efektów uczenia się w odniesieniu do tego wzorca. (str. 145)							
65.	PI 10iv Prognozuje się osiągnięcie 98% wartości docelowej tego wskaźnika, co w tym przypadku oznacza wykorzystywanie sprzętu przez wszystkie placówki, na podstawie faktu, że w dotychczas dofinansowanych projektach założono wykorzystywanie sprzętu przez wszystkie wsparte placówki. Dla jakości i efektów kształcenia istotny jest jednak nie sam fakt, a sposób jego wykorzystania. Brakuje wskaźnika mierzącego rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym. (str. 140)	Rekomenduje się uwzględnienie w zlecanych badaniach efektów RPO WO zagadnień związanych z: <ul style="list-style-type: none"> wpływem interwencji polegającej na zakupach i wykorzystaniu sprzętu na kompetencje uczniów wpływem projektów na współpracę szkół i placówek systemu oświaty z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ramach badań ewaluacyjnych. 	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie zagadnień opisanych w rekomendacji w planowanym przez IZ badaniu ewaluacyjnym dotyczącym edukacji.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Z uwagi na ograniczony budżet badań ewaluacyjnych, jak również realizację ewaluacji na poziomie krajowym (w tym zakresie) ewaluacja, która realizowana będzie w WO w obszarze edukacji powinna skoncentrować się na ocenie wsparcia EFS pod kątem poprawy umiejętności, kompetencji, kwalifikacji (w tym również rozwoju postaw właściwych na rynku pracy) uczniów, nauczycieli i osób dorosłych i czy miało to wpływ, i jeśli tak to jaki, na zwiększenie zatrudnienia lub dalszej kontynuacji nauki. Mając na uwadze powyższe do najważniejszych typów projektów, które powinny podlegać analizie w ramach badania zaliczać będzie się te które związane są z podnoszeniem, doskonaleniem umiejętności, kompetencji, kwalifikacji.
Oś Priorytetowa X Inwestycje w infrastrukturę społeczną								
66.	PI 9a Odnotowano niewystarczającą ilość środków finansowych przeznaczonych na Poddziałanie 10.1.1 w relacji do potencjału aplikacyjnego i wyzwani rozwojowych regionu przy wysokiej skuteczności i efektywności dotychczasowych projektów. Jednocześnie zidentyfikowano ograniczony potencjał aplikacyjny na kontynuację wsparcia w ramach Poddziałania 10.1.2. (str. 152)	Zaleca się przesunięcie niewykorzystanej alokacji Poddziałania 10.1.2 do Poddziałania 10.1.1.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury przesunięcia środków w ramach Priorytetu Inwestycyjnego, uwzględnienie kwoty przesunięcia w alokacji na kolejne nabory.	30.06.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
67.	PI 9a Odnotowano wielokrotne przekroczenie wskaźnika <i>Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi</i> (ponad tysiącokrotnie wyższe). Tak wysokie przekroczenie wynika z niejednoznacznej metodologii jego liczenia, umożliwiającej sumowanie powtarzających się potencjalnych odbiorców ulepszonej usługi zdrowotnej. Ponieważ wskaźnik ten należy do katalogu wskaźników kluczowych, doprecyzowanie jego metodologii wymaga konsultacji z MIIR i KE. (str. 149)	Konieczne jest ujednoczenie metodologii szacowania wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020 i ponowne przeliczenie jego wartości w realizowanych projektach, wykluczające sumowanie się wielokrotnie liczonych tych samych potencjalnych pacjentów. Zaleca się przyjęcie zestandaryzowanego podejścia – przyjęcie na poziomie Programu wartości docelowej wskaźnika odnoszącej się liczby ludności w całym województwie opolskim tj. 990 000 osób (283% aktualnej założonej wartości). Ponieważ wskaźnik ten należy do katalogu wskaźników kluczowych, doprecyzowanie jego metodologii wymaga konsultacji z MIIR i KE.	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika w wyniku ustaleń przeglądu międzyokresowego	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
68.	PI 9a W obszarze wsparcia infrastruktury społecznej (Poddziałanie 10.1.2) prognozowane jest ponad dwukrotne przekroczenie wartości docelowej wskaźnika programowego	Zaleca się podwyższenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba wspartych obiektów infrastruktury opieki nad osobami zależnymi</i> z 10 do 20 sztuk (200% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika w wyniku ustaleń przeglądu międzyokresowego.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	<i>Liczba wspartych obiektów infrastruktury opieki nad osobami zależnymi.</i> Wynika to przyjęcia przez beneficjentów innej strategii inwestycyjnej niż założono na etapie programowania. Beneficjenci ze względów przede wszystkim ekonomicznych, często realizują po dwa obiekty zależne w ramach jednego projektu, np. dzienny dom pobytu i całonocny dom pobytu. (str. 149)							
69.	PI 9a Wskaźnik rezultatu PI 9a <i>Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca</i> nie trafnie mierzy efekty interwencji ze względu na skoncentrowanie wsparcia RPO WO 2014-2020 na lecznictwie szpitalnym a nie ambulatoryjnym. (str. 150)	Zaleca się zmianę wskaźnika rezultatu <i>Liczba porad udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej przypadających na jednego mieszkańca</i> na wskaźnik <i>Liczba osób oczekujących na świadczenie medyczne na 1000 ludności w roku 2023 w województwie opolskim.</i>	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wskaźnika rezultatu w wyniku ustaleń przeglądu międzyokresowego.		Programowa operacyjna	Rekomendacja odrzucona	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Zaproponowany nowy wskaźnik nie jest dostępny w Banku Danych Lokalnych GUS, a ponadto nie obrazuje jedynie lecznictwa szpitalnego, ponieważ świadczenia medyczne mają miejsce również w ambulatoryjnej opiece medycznej. Również zaproponowana w badaniu wartość docelowa jest wyższa niż wartość bazowa, co mogłoby sugerować negatywny wpływ realizowanych projektów.
70.	PI 9b W realizowanych projektach Działania 10.2. założono znaczne przekroczenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach</i> z 26 sztuk do 45 sztuk (173% aktualnej założonej wartości). Wynika to z nieadekwatnej metodologii szacowania wartości docelowej przyjętej na etapie programowania, bazującej na wąskiej definicji „obektu”. W okresie programowania 2014-2020 definicja obejmuje także obiekty małej architektury o niższym koszcie jednostkowym. (str. 154)	Zaleca się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach</i> z 26 sztuk do 45 sztuk (173% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika w wyniku ustaleń przeglądu międzyokresowego. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika planuje się zwiększyć do poziomu 54 sztuk. Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).	31.12. 2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
71.	PI 9b Wskaźnik produktu <i>Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich</i> wykazywany jest w realizowanych projektach niezgodnie ze swoją definicją ograniczającą się wyłącznie do tworzących się Strategii ZIT. Wskaźnik ten definicyjnie nie odnosi się więc do projektów rewitalizacyjnych realizowanych poza ZIT. Wydaje się, że na poziomie wytycznych został on niewłaściwie przyporządkowany do PI 9b. (str. 154)	Zaleca się zmianę wskaźnika produktu na wskaźnik <i>Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich</i> . Wskaźnik ten monitorowany jest w większości realizowanych projektów i oddaje charakter realizowanych interwencji polegający na nadaniu nowych funkcji społecznym również otwartym przestrzeniom. Wysokość docelowa wskaźnika wynosi ok. 260 tys. m ² .	IZ RPO WO 2014-2020 MIIR	Zastosowanie procedury zmiany wskaźnika produktu w wyniku ustaleń przeglądu międzyokresowego. Wycofanie wskaźnika <i>Ludność mieszkająca na obszarach objętych zintegrowanymi strategiami rozwoju obszarów miejskich</i> z katalogu wskaźników PI9b. <u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Wartość docelową wskaźnika <i>Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich</i> planuje się wprowadzić na poziomie 273 044 m ² . Modyfikacja wartości wyniku z realizacji aktualnych szacunków przez IZ	31.12. 2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
				w przedmiotowym zakresie (na etapie realizacji ewaluacji Wykonawca nie dysponował pełną wiedzą na ten temat).				
72.	PI 9b Zmiana warunków udzielenia wsparcia w bieżącym okresie programowania polegająca na konieczności opracowania/nowelizacji LPR przez potencjalnych beneficjentów i priorytetyzowania przez nich nadawania rewitalizowanym obszarom nowych funkcji społecznych, a nie gospodarczych, spowodowała niepowodzenie w osiągnięciu wartości docelowej wskaźnika rezultatu <i>Liczba przedsiębiorstw na zrewitalizowanych obszarach</i> . Wyczerpanie alokacji uniemożliwia jego dalszy przyrost. (str. 153)	Zaleca się obniżenie wartości docelowej wskaźnika rezultatu <i>Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach</i> z 78 sztuk do 15 sztuk (19% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia czynników zewnętrznych.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
73.	PI 2c W ramach PI 2c (Działania 10.3 <i>E-usługi publiczne</i>) występuje wciąż dostępna alokacja. Z drugiej strony nie jest aktualnie planowany żaden nowy nabór wniosków, nie ma także planów związanych z realizacją projektów w trybie pozakonkursowym, a potencjalni wnioskodawcy deklarują zainteresowanie realizacją nowych projektów z zakresu e-administracji dopiero w kolejnej perspektywie finansowej. (str. 158)	Zaleca się realokowanie dostępnych w ramach PI 2c (Działania 10.3), środków do innych Działań/OP RPO WO 2014-2020.	IZ RPO WO 2014-2020	Po zakończeniu przeglądu śródrokowego należy ostatecznie wybrać Działania RPO WO, do których powinny zostać realokowane środki z Działania 10.3 (kwota około 5,51 mln zł).	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
74.	PI 2c Szacowany (na podstawie zawartych dotychczas UoD) poziom realizacji wskaźnika produktu <i>Liczba usług publicznych udostępnionych online o stopniu dojrzałości co najmniej 3</i> znacznie przekroczył określoną wartość docelową dla roku 2023. Sytuacja taka wynika w dużej mierze z tego, że aktualny koszt jednostkowy osiągnięcia wskaźnika jest istotnie niższy niż ten w poprzedniej perspektywie finansowej (a to ten koszt służył do szacowania wartości docelowej wskaźnika na etapie przygotowywania RPO WO 2014-2020). Kolejną przyczyną tak wysokiego szacowanego poziomu realizacji jest specyfika samych e-usług. Analiza wskazała, że pojedynczą usługą online są bardzo wąskie/skonkretyzowane działania, tj. takie, które wymagają przygotowania zindywidualizowanego formularza elektronicznego. (str. 156)	Po podjęciu decyzji o realokacji środków z PI 2c do innego PI, zaleca się podjąć działania zmierzające do zaktualizowania wartości docelowej wskaźnika produktu <i>Liczba usług publicznych udostępnionych online o poziomie dojrzałości co najmniej 3</i> do poziomu określonego przez beneficjentów w ramach wszystkich zawartych UoD. Według danych na 31.12.2018 r. wartość docelowa powinna przyjąć wartość 640 sztuk (2 909% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Wszczęcie procedury zwiększenia wartości docelowej wskaźnika w RPO WO 2014-2020.	31.03.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
75.	PI 2c W ramach PI 2c (Działanie 10.3) planowano realizację projektu w obszarze e-zdrowia o zasięgu regionalnym, który polegałby na stworzeniu e-platformy dostępnej dla	Przyszły okres programowania	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie w RPO WO 2021+ projektu pozakonkursowego Opolskie e-zdrowie.	31.12.2020	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	wszystkich szpitali w regionie. Po przeprowadzonych analizach dotyczących zakresu oraz kosztów takiej inwestycji, odstąpiono jednak od jej realizacji. Koszty znacznie przekroczyłyby wciąż dostępną alokację w ramach PI 2c. Przeszkodą w realizacji takiego projektu w tej perspektywie finansowej mógłby być (poza aspektem finansowym) także czas potrzebny na przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, wdrożenie wszystkich rozwiązań (realizację zakresu rzeczowego) i rozliczenie kosztów (okres kwalifikowalności wydatków upływa w 2023 roku). (str.158)	Z uwagi na to, że potrzeby w zakresie e-zdrowia nadal pozostają aktualne, zaleca się podjęcie działań przygotowawczych do realizacji projektu pozakonkursowego Opolskie e-zdrowie. Z uwagi na jego szacowane koszty, skalę oraz konieczność przygotowania szczegółowego zakresu takiej inwestycji, zaleca się jego realizację w ramach RPO WO 2020+.						
76.	PI 10a W PI 10a odnotowano znaczne przekroczenie wartości docelowych wskaźników programowych. Wynika to z nieadekwatnego oszacowania ich kosztów jednostkowych oraz skali wsparcia przez beneficjenta projektu pozakonkursowego. Jednocześnie popyt na wsparcie (liczba szkół kształcenia zawodowego objętych wsparciem) uległy zwiększeniu w odniesieniu do pierwotnych założeń projektu pozakonkursowego. (str. 159)	Zaleca się zwiększenie wartości docelowej wskaźnika <i>Potencjał objętej wsparciem infrastruktury w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastruktury edukacyjnej</i> z 6 340 do 12 000 osób (189% aktualnej założonej wartości) oraz wartości docelowej wskaźnika <i>Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego</i> z 14 do 22 sztuk (157% aktualnej założonej wartości).	IZ RPO WO 2014-2020	Zastosowanie procedury zmiany wartości docelowej wskaźnika programowego w wyniku zaistnienia czynników zewnętrznych.	31.12.2019	Programowa operacyjna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Ocena systemu instytucjonalnego i jego wpływu na skuteczność i efektywność Programu								
77.	<u>Ocena systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania</u> Oczekiwania członków Związku ZIT wobec IP ZIT są większe niż wynikają z zakresu zadań realizowanych przez IP. Oczekuje się większego zaangażowania SAO w łączenie partnerów i tworzenie partnerstw na rzecz realizacji wspólnych projektów, a także wspierania mniejszych gmin, o słabszym potencjale, w przygotowaniu projektów i ich realizacji. Jednocześnie przyjmując taką funkcję, pojawia się ryzyko konfliktu interesów, gdyż pracownicy IP ZIT jednocześnie zaangażowani byłiby w tworzenie partnerstw i projektów, które byłyby następnie przez nich oceniane i monitorowane. (str.171)	Przyszły okres programowania Rekomenduje się w kolejnej perspektywie przekazanie podstawowego zakresu zadań IP ZIT związanych z wdrażaniem RPO WO, a zwiększenie roli IP ZIT jako podmiotu inicjującego i koordynującego współpracę członków Związku ZIT, prowadzącego politykę informacyjno-promocyjną i wspierającego przygotowanie i realizację projektów.	IZ RPO WO 2014-2020 SAO	Uwzględnienie rekomendacji w zapisach Porozumienia między IZ a IP ZIT na lata 2021-2027. Uwzględnienie rekomendacji w statucie SAO.	31.03.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona częściowo	<u>Stanowisko IZ RPO WO 2014-2020:</u> Pod kątem zwiększenia roli IP ZIT jako podmiotu inicjującego i koordynującego współpracę członków Związku ZIT jest zadaniem statutowym Stowarzyszenia Aglomeracja Opolska. IZ RPO WO nie może wprowadzić takich zapisów do porozumienia ponieważ Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska nie jest jednostką podległą Samorządowi Województwa Opolskiego. Jeśli chodzi o przekazanie podstawowego zakresu zadań IP ZIT związanych z wdrażaniem RPO WO, obecnie trwają prace nad przygotowaniem przyszłej perspektywy finansowej i nie sprecyzowano jak wdrażany będzie instrument ZIT po roku 2020, stąd ostateczne rozstrzygnięcia w tym zakresie możliwe będą na późniejszym etapie. <u>Stanowisko SAO:</u> Związek ZIT powinien przyjąć rolę podmiotu prowadzącego wszelkie działania związane z łączeniem partnerów, tworzeniem partnerstw na rzecz realizacji projektów, wperania mniejszych gmin o słabszym potencjale, koordynacji projektów w przypadku zadań realizowanych w trybie pozakonkursowym. W tym przypadku Związek ZIT powinien odgrywać kluczową rolę w identyfikacji zadań wskazanych do realizacji w trybie pozakonkursowym, mających znaczenie dla całego obszaru funkcjonalnego a

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
								<p>następnie w ich przygotowaniu i wdrażaniu. Należy mieć na uwadze, iż tryb pozakonkursowy, nie powinien być jedynym możliwym trybem wyboru projektów realizowanych w ramach instrumentu ZIT. W przypadku trybu konkursowego (który powinien być zastosowany tam, gdzie jest to uzasadnione np. indywidualnymi potrzebami gmin i ich możliwością absorpcji środków) Związek ZIT nadal powinien pełnić rolę IP o takim samym zakresie powierzonych zadań jak w obecnym okresie programowania (2014-2020).</p> <p>Dodatkowo zwracamy uwagę, iż dopiero toczą się prace nad przygotowaniem przyszłej perspektywy finansowej i nie sprecyzowano jak wdrażany będzie instrument ZIT po roku 2020, stąd trudno rozstrzygać model wdrażania instrumentu ZIT po 2020 roku.</p>
78.	<p><u>Ocena systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania</u></p> <p>Województwo opolskie jest jedynym regionem, w którym projekty ZIT realizowane są wyłącznie w trybie konkursowym. Zdaniem przedstawicieli IP ZIT oraz IZ, tryb konkursowy nie sprzyja kooperacji, ale wywołuje rywalizację między gminami, w której peryferyjne gminy, o słabszym potencjale aplikacyjnym, mają mniejsze szanse. W ogólnopolskim badaniu ZIT, jednoznacznie zarekomendowano przyjęcie trybu pozakonkursowego jako optymalnego dla identyfikacji projektów kompleksowych i infrastrukturalnych współfinansowanych ze środków EFRR, a także projektów o charakterze systemowym współfinansowanych ze środków EFS. Tryb pozakonkursowy jest wskazywany jako właściwy także przy wyborze projektów dwufunduszowych.</p> <p>(str. 172)</p>	<p>Przyszły okres programowania</p> <p>Rekomenduje się w kolejnym okresie programowania przyjęcie trybu pozakonkursowego przy realizacji projektów ZIT, uwzględniając opinię członków Związku ZIT w określeniu listy projektów realizowanych w tym trybie.</p>	IZ RPO WO 2014-2020	Uwzględnienie rekomendacji w zapisach RPO WO 2021-2027 i SZOOP.	31.03.2020	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
79.	<p><u>Ocena systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania</u></p> <p>Prowadzenie tzw. kart czasu pracy personelu jest obciążeniem, dla beneficjentów projektów, a także dla pracowników IZ/IP, którzy te karty czasu pracy weryfikują. Wartość informacyjna wynikająca z tych ewidencji jest niewspółmierna do nakładów pracy. Pracownicy IZ/IP nie mają możliwości rzeczywistej weryfikacji przepracowanych godzin przez pracowników i mogą jedynie bazować na dokumentach i deklaracjach beneficjentów. Zostawia to dużą przestrzeń do swobodnych korekt przez beneficjenta i tworzy fikcję na potrzeby wypełnienia obowiązku administracyjnego.</p> <p>(str. 174)</p>	<p>Przyszły okres programowania</p> <p>Rekomenduje się w kolejnym okresie programowania rezygnację z wymogu rejestracji czasu pracy personelu i zastąpienie tego obowiązku oświadczeniem pracodawcy.</p>	MliR	<p>Uwzględnienie rekomendacji w <i>Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie programowania 2021-2027 Stanowisko MliR:</i></p> <p>Utrzymanie obowiązku wypełniania karty czasu pracy zostanie rozważony podczas prac związanych z uruchamianiem programów w okresie programowania 2021-2017.</p> <p>Wypełnianie danych dot. czasu pracy personelu projektu jest niezbędne do oceny kwalifikowalności wydatków z tym związanych. Tym niemniej rozważa się możliwość jak najszybszego wykorzystania uproszczonych form rozliczania wydatków,</p>	31.03.2020	Horyzontalna strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
				tak aby zminimalizować obciążenia administracyjne związane z rozliczaniem wydatków.				
80.	<p><u>Ocena systemu instytucjonalnego i systemu wdrażania</u></p> <p>Wysokość środków na OP 11 Pomoc techniczna zależna jest od wartości całego Programu, a ze względu na wielkość RPO jest jedna najniższa w kraju. Wysokość PT jest zbyt mała w stosunku do potrzeb. Koszty obsługi technicznej RPO nie są bowiem proporcjonalnie mniejsze w stosunku do alokacji na RPO. Zadania finansowanych ze środków PT zawierają takie, których koszty są porównywalne, lub tylko nieco mniejsze niż w regionach mających większą alokację na PT. Niewystarczające środki ograniczają możliwości zwiększenia zatrudnienia, a także zwiększenia wynagrodzeń i premii.</p> <p>(str. 163)</p>	Rekomenduje się zwiększenie środków na OP 11 Pomoc techniczna do wysokości 4,33% alokacji na RPO WO (tj. o 3,15 mln EUR) uwzględniając pełny katalog wydatków ponoszonych w ramach PT.	IZ RPO WO 2014-2020 IK UP KE	Wystąpienie do KE z wnioskiem o zwiększenie środków na OP11 Pomoc techniczna. Wsparcie IZ RPO WO 2014-2020 ze strony IK UP.	30.06.2019	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Ocena skuteczności działań realizowanych w ramach przyjętego w RPO WO 2014-2020 podejścia terytorialnego								
81.	Zrealizowane badania własne oraz przegląd danych statystycznych zawierających kluczowe dane o powiatach województwa opolskiego pozwalają stwierdzić, iż OSI Obszary przygraniczne nadal cechuje się deficytami rozwojowymi. Wdrażane projekty wprawdzie realnie składają się na poprawę sytuacji na omawianym terenie, jednak nadal nie jest to skala odpowiadająca zidentyfikowanym problemom / wyzwaniom.	Przyszły okres programowania Zaleca się kontynuowanie wsparcia dedykowanego OSI Obszary przygraniczne w ramach RPO WO 2021-2027.	IZ RPO WO 2014-2020	Utrzymanie w przyszłych dokumentach programowych zapisów zabezpieczających realizację wsparcia na obszarach przygranicznych.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
Rekomendacje systemowe dotyczące przyszłego okresu programowania								
82.	W dalszym ciągu diagnozuje się dysproporcje w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, w obszarze rynku pracy poszczególnych powiatów województwa. Wśród powiatów wykazujących się na koniec 2018 r. wyższą stopą bezrobocia niż odpowiadający jej wskaźniki dla Polski i dla całego województwa należy wymienić powiat: brzeski, głubczycki, kędzierzyńsko-kozielski, kluczborski, namysłowski, nyski oraz prudnicki. Warto jednak zaznaczyć, że spadek bezwzględnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (a więc populacji odbiorców wsparcia przewidzianego w PI 8i) dotyczy również ww. powiatów. (s.99)	Przyszły okres programowania W kolejnym okresie programowania konieczne są preferencje dla obszarów województwa, gdzie określone wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego osiągają wartości mniej korzystne, co służyć będzie wyrównaniu poziomu rozwoju całego regionu i poziomu życia jego mieszkańców. W szczególności pod uwagę wzięta powinna być stopa bezrobocia oraz liczba osób bezrobotnych.	IZ RPO WO 2014-2020	Monitorowanie, co najmniej dwa razy w roku, wskaźników opisujących dynamikę zmian na rynku pracy oraz aktualizowanie informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej w regionie.	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
83.	Do czynników utrudniających pozyskanie odbiorców wsparcia i realizację projektów w PI8i zalicza się zbyt dużą liczbę interwencji wdrażanych na tym samym obszarze i skierowanych do tej samej grupy docelowej. Interwencja wdrażana przez PUP charakteryzuje się nie tylko wyższą	Przyszły okres programowania Na potrzeby przyszłej perspektywy programowej należy rozważyć zasadność wyboru w trybie pozakonkursowym projektów o charakterze zdefiniowanym dla PI 8i w większym zakresie niż dotychczas i/lub wyznaczyć	IZ RPO WO 2014-2020	Przygotowanie badania ewaluacyjnego oceniającego jakość, trafność, użyteczność wsparcia EFS w ramach VII OP – dostarczenie dodatkowych danych (argumentów) pogłębiają	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
	skutecznością, ale również lepszą efektywnością. Oczekiwane wartości wskaźników wyznaczonych na rok 2018 i rok 2023 dla PI 8i są przede wszystkim osiągnięte w projektach realizowanych przez PUP (Działanie 7.1). Średni koszt jednostkowy wskaźnika <i>Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie – ogółem</i> jest niemal trzykrotnie wyższy w Dz. 7.2 niż Dz. 7.1.	linię demarkacyjną wsparcia. PUP mogłyby być głównymi beneficjentami interwencji ukierunkowanej na wsparcie osób bezrobotnych (w ramach form wsparcia przewidzianych zakresem PI 8i), natomiast podmioty nie będące PUP – beneficjentami interwencji nakierowanej na wsparcie osób biernych zawodowo oraz osobach ubogich pracujących, również imigrantów i migrantów powrotnych		<p>nych rozpoznany problem i uzasadniających proponowane rozwiązanie.</p> <p>Uwzględnienie w badaniu kwestii przyczyn bierności w celu rozpoznania adekwatności form wsparcia dla poszczególnych grup docelowych.</p> <p>Dodatkowo w kolejnej perspektywie finansowej uwzględnione zostaną odpowiednie zapisy na poziomie RPO i/lub SZOOP.</p>				
84.	Istotnym czynnikiem determinującym wdrażanie Programu w obszarze EFS jest nadmierne dążenie ze strony IK UP do dookreślenia odbiorców wsparcia oraz katalogu form i instrumentów wsparcia realizowanych w ramach RPO EFS. Praktyka wdrażania interwencji w obszarze EFS pokazuje jednak, że rygorystyczne podejście nie zawsze służy osiąganiu rzeczywistych celów interwencji. Tworzenie precyzyjnych wytycznych niesie ryzyko wąskiego interpretowania niektórych kwestii w Programie, co w zderzeniu z działaniem (z realizacją) może powodować fragmentaryzację wsparcia, jego nieadekwatność do potrzeb odbiorców, utrudniać lub wręcz uniemożliwiać wdrażanie interwencji.	<p>Przyszły okres programowania</p> <p>Konieczne jest większe dążenie do szerszego określania w dokumentach programowych odbiorców wsparcia, typów, instrumentów i form wsparcia w obszarze oddziaływania EFS / dążenie do stosowania szerokiej definicji. Zaleca się ograniczenie ich interpretacji, doprecyzowanie do koniecznego minimum zapewniającego wdrażanie interwencji.</p>	IK UP	<p>Stosowanie ogólnych / otwartych charakterystyk form, typów, instrumentów wsparcia.</p> <p>Ograniczenie tendencji do zbyt wąskiego/ zbyt precyzyjnego definiowania grup odbiorców.</p> <p>Poziom szczegółowości / konkretyzacji charakterystyk odbiorców wsparcia, typów, instrumentów i form wsparcia powinien wspierać jakość, użyteczność, skuteczność i trafność wdrażanej interwencji.</p> <p><u>Stanowisko MIIR:</u></p> <p>Zalecane działania dotyczące: przeprowadzenie konsultacji z przedstawicielami regionów w celu oceny skali występowania w regionach danej trudności / problemu związanego z interpretacją wytycznych; czy też konsultowanie nowych procedur i rozwiązań – przed ich wdrożeniem - z przedstawicielami regionów – nadal będą kontynuowane, gdyż są to działania obowiązkowe w obecnej perspektywie.</p>	31.12.2021	Horyzontalna strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	
85.	Efektom zmian zachodzących na regionalnym rynku pracy mogą być przeobrażenia w strukturze osób aktywnych zawodowo a w obecnej perspektywie w mniejszym stopniu niż inne grupy docelowe kwalifikujących się do wsparcia.	<p>Przyszły okres programowania</p> <p>Należy ocenić zasadność rozszerzenia / kierowania wsparcia do grup docelowych niedoreprezentowanych w obecnej perspektywie programowej. W szczególności pod uwagę należy brać grupy o wysokim udziale w zbiorowości osób pozostających w sytuacji szczególnej na rynku pracy (m.in. osoby młode do 30 r.ż.)</p> <p>Działania wsparcia warto poprzedzić pogłębioną analizą przyczyn, dla których ww. osoby pozostają poza regionalnym rynkiem pracy oraz analizą pozwalającą</p>	IZ RPO WO 2014-2020	<p>Przeprowadzenie pogłębionej analizy i oceny sytuacji osób młodych (do 30 r.ż.) na regionalnym rynku pracy; motywacji i preferencji w zakresie pracy, przygotowania do pracy, barier związanych z wejściem na rynek pracy.</p> <p><u>Stanowisko MIIR:</u></p> <p>Rekomendacja zasadna o ile w przyszłym okresie programowania osoby</p>	31.12.2021	Programowa strategiczna	Rekomendacja zatwierdzona w całości	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia rekomendacji	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji	Uzasadnienie ewentualnego odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu
		zidentyfikować adekwatne formy wsparcia do sytuacji i potrzeb osób w tym wieku.		<p>młode w wieku do 30 roku życia wspierane będą w ramach RPO.</p> <p>Ponadto biorąc pod uwagę horyzontalny zakres analizy – sformułowany zostanie wniosek do MIIR (KIE / KOT) w zakresie realizacji takiej analizy na poziomie krajowym.</p>				